

Jaroslav Štefec: Katastrofální povodně a americké “superstíhačky”, jak se to rýmuje ...

 infokurýr.cz/n/2024/09/21/jaroslav-stefec-katastrofalni-povodne-a-americke-superstihacky-jak-se-to-rymuje

kurýr

21. září 2024

Stále mi vrtalo hlavou, proč oficiální média a politici letošní katastrofální povodně vytrvale a stereotypně srovnávají jen s povodněmi z roku 1997. Píše a mluví se především o nich, srovnávání s rokem 2002 je jen poskrovnu. Pak mi to ale došlo.

V květnu 2002, těsně před katastrofálními povodněmi, totiž probíhala v rámci českých politických stran tvrdá „válka o stíhačky“. Zemanova sociálně-demokratická vláda tehdy prosazovala nákup 24 kusů švédských letounů JAS-39 Gripen za 60 miliard korun, hrazených z výnosů privatizace, zatímco opoziční ODS a ODA tlačily na nákup podstatně dražších strojů Eurofighter, případně amerických F-16.

Sněmovna nakonec za poměrně dramatických okolností pořízení čtyřadvaceti švédských strojů schválila a vypadalo to, že české letectvo konečně získá letadla, potřebná k náhradě dosluhujících stíhaček MiG-21. Jejich počet měl, pravda, hodně daleko do 230 kusů bojových letounů, které ČR podle Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě potřebuje pro smysluplnou obranu svého vzdušného prostoru. Přece jen to ale byl krok správným směrem k zajištění kontinuity nezávislé ochrany a obrany vzdušného prostoru českého státu.

Jenže pak přišlo léto 2002 a katastrofální povodně, v mnohém překonávající ty z roku 1997. Škody, způsobené “tisíciletou” vodou, výrazně přesáhly sto miliard korun. Náklady na obnovu základní infrastruktury jen v Praze dosáhly třiceti miliard korun a zprovoznění infrastruktury v ostatních krajích, více či méně zasažených povodněmi, vyšla na dalších téměř 70 miliard. Tato situace nakonec

přiměla novou vládu, vzešlou z voleb v září 2002, projekt nákupu nových letadel nejprve pozastavit, a posléze už de facto uzavřený kontrakt zrušit.

Kritický stav českého letectva ale vyžadoval aspoň nějaké řešení. Nová vláda v čele s Vladimírem Špidlou se nakonec rozhodla výrazně omezit původně plánovanou investici a za cenu patnácti miliard korun nakoupit šestnáct starších letadel. Své "olétané" stroje F-16 nabídly Holandsko a Belgie, odprodej stejného počtu starších F/A-18 nabídla Kanada. Německo tehdy dokonce nabídlo ČR zdarma (!) jednadvacet starších, ale plně provozuschopných stíhaček MiG-29 z výzbroje bývalé NDR, a to včetně náhradních dílů v hodnotě 300 miliónů Euro. Tuto variantu vláda ale celkem rozumně odmítla.

Zlom tehdy přinesla nabídka švédské firmy SAAB na pronájem čtrnácti zcela nových strojů JAS-39 Gripen za cenu sice převyšující původně uvažovaný „strop“ (celkem 19,6 miliardy korun), ale rozloženou do deseti let a navíc „vypolstrovanou“ slibem offsetů (tj. zajištění práce pro české firmy) v hodnotě 150 % této částky. Tuto variantu nakonec vláda v dubnu 2004 schválila a už o pouhý rok později, v dubnu 2005, přivítala základna v Čáslavi prvních šest nových stíhaček.

Nyní, o 22 let později, tady máme naprosto stejný problém. Povodeň, která napáchala škody určitě za desítky, spíše však stovky miliard, navíc za situace, kdy vláda plnými hrstmi rozhazuje peníze za podporu Ukrajiny ve válce s Ruskou federací a různé „muniční iniciativy“, zatímco ekonomika celé EU ztrácí viditelně stále více dech, versus už „hotový“ nákup nepříliš funkčních amerických tzv. „stíhaček“ F-35. Sice schopných nést jaderné zbraně, ale jen o málo rychlejších, než stávající L-159, nebo L-39NG, o švédských Gripenech ani nemluvě. Navíc nakupovaných za částku, šplhající se v konečném součtu k hodnotě kolem bilionu korun a splácenou už pět let před tím, než se první už relativně staré letadlo vůbec objeví na českém letišti.

Vzájemná souvislost dvou výroků, „výše škod po záplavách 2024“ a „nákup stíhaček F-35 za bilion korun“, je v tomto případě nasnadě a rozumím tomu, že se jejich spojování bude současná vládní koalice vyhýbat jak čert kříži. Budoucí vláda má o čem přemýšlet. Opět je na stole východisko v podobě zajímavé nabídky švédského SAABu na modernizaci stávajících a prodej dalších strojů JAS-39 podobně, jako byla v roce 2002 nabídka na jejich pronájem. Osvědčily se, máme pro ně nastavenou logistiku a co víc – Švédsko je dnes váženým členem NATO. Bude zajímavé, který politik, respektive která strana se jako první ujme tématu. Měli bychom o tom přemýšlet i my, voliči.

Osobně věřím, že USA, bohatá velmoc a všemi milovaný spojenec, tuto složitou situaci pochopí a rády se vzdají prodeje svých superletadel. Určitě je potřebují daleko víc než my, maličká chudá země uprostřed Evropy.

plk. v.v. Ing. Jaroslav Štefec, CSc. – Zdroj: autorův Facebook

Autor je bývalý Národní ředitel pro vyzbrojování České republiky na Ministerstvu obrany, takže ví, co říká.

